

Sygnatura akt I C 3255/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

K., dnia 18-09-2017 r.

Sąd Rejonowy w Kaliszu I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Katarzyna Porada-Łaska

Protokolant: sekretarz sądowy Katarzyna Bartosik

po rozpoznaniu w dniu 06.09.2017r. w Kaliszu na rozprawie

sprawy z powództwa C. M. i H. M.

przeciwko H. D.

o naruszenie posiadania

1. nakazuje pozwanemu H. D. aby przywrócił powodom C. M. i H. M. utracone posiadanie gruntu w kształcie trójkąta, wyznaczonego przez przecięcie się linii:

- pierwszej: prowadzącej od słupka telefonicznego znajdującego się przy granicy działki nr (...) i drogi publicznej- równoległe do północnej granicy działek nr (...)
- drugiej: prowadzącej wzdłuż wschodniej granicy działek nr (...)
- trzeciej: wybiegającej z punktu przecięcia się linii opisanej powyżej jako pierwsza z granicą działki nr (...) i przebiegającej przez punkt znajdujący się w odległości 2 metrów na północ od punktu przecięcia się wschodniej granicy działki nr (...) z działką nr (...) z linią oznaczoną powyżej jako pierwsza

- poprzez wydanie tego gruntu w posiadanie powodów,

2. zasądza od pozwanego solidarnie na rzecz powodów kwotę 537,00 zł (pięćset trzydzieści siedem złotych 00/100) tytułem zwrotu kosztów procesu,

3. nadaje wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności.

SSR Katarzyna Porada-Łaska

Sygn. akt I C 3255/16

UZASADNIENIE

W dniu 22.11.2016 r. powodowie C. M. i H. M. wystąpili z powództwem przeciwko H. D. o przywrócenie powodom posiadania przygranicznego pasa gruntu w postaci klina o pow. ponad 2 arów, położonego w K., usytuowanego na działce nr (...), której właścicielem jest pozwany, pomiędzy od zachodu z działką powodów, od wschodu z nieruchomością którą użytkują następcy prawni C. P., a od strony północnej jest graniczącą z sąsiadem K. B..

W uzasadnieniu powodowie podnieśli, iż od ponad 30 lat znajdują się w posiadaniu części gruntu składającego się na działkę nr (...), której właścicielem jest pozwany. Wcześniej działka ta była w posiadaniu ojca powódki – F. D., który w 1985 r. zawarł z powodami nieformalną umowę przekazania gruntu na własność. Około 15.09.2016 r. pozwany

zaorał pas gruntu w kształcie klina o szerokości 1,5 metra i długości 240 metrów przebiegający po stronie granicy działek zajmowanych przez powodów i przez pozwanego, który następnie zasiał tam zboże. Pozwany zlikwidował w ten sposób miedzę, która od początku dzieliła obie części gruntu na odrębne pola – to użytkowane przez nich, i to z jakiego korzystał pozwany. Aktualnie toczy się przed Sądem Rejonowym w Kaliszu z wniosku C. i H. M. oraz z udziałem H. D., sprawa w przedmiocie zasiedzenie przez małżonków M. części działki nr (...) przekazanej im przez F. D., sygn. I Ns 288/15.

W piśmie z 13.12.2016 r. pełnomocnik powodów sprecyzował żądanie pozwu wnosząc o przywrócenie powodom posiadania pasa gruntu – klina o pow. 2 arów o długości około 250 metrów a szerokości około 1,5 metra od zachodniej strony i 0,30 metra od strony wschodniej, usytuowanego na działce pozwanego o nr 22/4, graniczącego od zachodu z działką powodów o numerze 22/2, od wschodu z działką W. P. o numerze 12/6, od północy gruntem K. B. – działką numer (...), od południa graniczącego z dalszą częścią działki pozwanego o numerze 22/4, przez nakazanie pozwanemu aby usunął się z tej nieruchomości i wydał ją powodom.

Pozwany H. D. wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych, powołując się na to, że roszczenie powodów jest niezrozumiałe, ponieważ pozwany jest właścicielem działki nr (...), położonej w miejscowości K. w gminie G., obręb geodezyjny (...), dla której prowadzona jest księga wieczysta (...), więc powodom nie przysługuje przeciwko niemu roszczenie o przywrócenie posiadania. Następnie pozwany twierdził, iż żądanie powodów jest niezrozumiałe, ponieważ niepodobieństwem jest wyznaczenie granic opisanego przez powodów klina gruntu, a praktycznie nie do ustalenia jest to, gdzie ten klin konkretnie się znajduje.

Odnośnie sprawy o zasiedzenie sygn. I Ns 2885, pozwany podniósł, że to ojciec pozwanego przekazał powodom nieformalnie zajmowaną przez nich część gruntu, przy czym pozwany generalnie nie neguje dojścia do skutku zasiedzenia w zakresie dotyczącym użytkowanego faktycznie przez powodów gruntu, natomiast spór istnieje jedynie w zakresie dotyczącym miejsca gdzie powinna przebiegać granica między częścią działki stanowiącą przedmiot zasiedzenia, a tą jaka pozostała własnością pozwanego. W rzeczywistości stan posiadania na gruncie był taki, że nie istniała miedza, która rozdzielałaby obie części gruntu, co znalazło wyraz z tym, że opinia biegłego w sprawie I Ns 2885/15 zawiera dwa warianty linii rozdzielającej grunty, jeden według twierdzeń małżonków M., a drugi – H. D..

Jedyny stały punkt wyznaczający granicę gruntów stanowiła linia betonowego płotu postawionego przez powodów wokół siedliska, a pozwany kierując się tą linią orał grunt wedle tego co uważał za słuszne, co przy uwzględnieniu znacznej długości pola powodowało, że linia posiadania powodów i pozwanego różniła się co roku. Tymczasem aby korzystać z ochrony posesoryjnej, stan posiadania na gruncie musi mieć charakter trwały i nie może wyrażać się w jednorazowym, czy sporadycznym zawładnięciu rzeczą. Zachodzi więc sytuacja opisana przepisem art. 346 k.c., kiedy to zakresu współposiadania nie da się ustalić, a w takiej sytuacji powództwo powinno być oddalone.

Na rozprawie w dniu 8.03.2017 r. powód C. M. oświadczył, iż w marcu 2016 r. - jeszcze przed pomiarami geodezyjnymi przeprowadzonymi na potrzeby wydania opinii przez biegłego w sprawie I Ns 2885/15 - ojciec pozwanego wyorał w miedzy jedną skibę, tj. około 60 centymetrów klinem aż do narożnika działki, natomiast jesienią 2016 r. pozwany doorał jeszcze około 150 centymetrów, razem około 2 metrów w grunt posiadany przez powodów.

W piśmie z 14.03.2017 r. pełnomocnik powodów kolejny raz sprecyzował żądanie pozwu wnosząc o przywrócenie powodom posiadania pasa gruntu w postaci klina szerokości 2 metrów, graniczącego od strony zachodniej z gruntem powodów, tj. działką o nr (...), od strony północnej w linii skośnej na odcinku około 240 metrów przechodzi przez działkę pozwanego o nr 22/4, od południa w linii prostej na odcinku około 240 metrów przechodzi przez działkę pozwanego o nr 22/4, a od wschodu linie prosta i skośna naruszonego pasa gruntu schodzą się w punkcie graniczącym z działką W. P.. Do tego pisma dołączono szkic k.37.

Na rozprawie w dniu 6.09.2017 r. pełnomocnik pozwanego podnosił, w związku z treścią zeznań powoda C. M., że przedmiotem sprawy była kwestia czy doszło do naruszenia posiadania jesienią 2016 r., podczas gdy podnoszone

przez powoda rzekome naruszenia mające dokonać się w marcu 2016 r. jest przedawnione, niezależnie od tego, że powodowie i tak nie udowodnili swoich twierdzeń.

Na rozprawie w dniu 6.09.2017 r. pełnomocnik powodów w odpowiedzi na wskazane zarzuty podnosił, iż w efekcie obydwu ingerencji dokonanych przez pozwanego, tej z marca 2016 r. i z jesieni 2016 r., doszło do powstania stanu naruszenia opisanego w pozwie, tak więc w momencie wnoszenia pozwu roszczenie posesoryjne co do naruszenia z marca 2016 r. jeszcze nie wygasło.

Sąd ustalił, co następuje:

W miejscowości K. w gminie G. znajduje się nieruchomość stanowiąca działkę nr (...), położoną w obrębie geodezyjnym (...), stanowiąca – zgodnie z treścią księgi wieczystej (...) - własność pozwanego H. D..

Wcześniej nieruchomość ta należała do F. D., będącego ojcem powódki H. M., który w dniu 29.12.1985 r., w obecności ówczesnego sołtysa K. H. Litwy, zawarł z powódką oraz jej mężem powodem C. M. nieformalną (tj. sporządzoną bez zachowania formy aktu notarialnego) umowę przekazania im na własność gruntu stanowiącego część działki nr (...). Konkretnie była to część tej działki znajdująca się na północ od linii stanowiącej przedłużenie północnej granicy działki nr (...) i działki nr (...), przy czym działka (...) jest własnością powodów.

W marcu 2016 r., ojciec pozwanego M. D. wyorał jedną skibę o szerokości około 60 cm z miedzy znajdującej pomiędzy gruntami posiadanymi przez strony, stanowiącymi działkę nr (...).

W ten sposób doszło do zajęcia części gruntu posiadanego przez powodów w kształcie wydłużonego klina biegnącego od wschodniej granicy działek nr (...), aż do granicy działki (...) z działką (...). Było to przed geodezyjnym wywiadem terenowym przeprowadzonym dla potrzeb sprawy I Ns 2885/15 przez biegłego geodetę T. M. w dniu 16.06.2016 r., kiedy to ustalono przebieg planowanej granicy między gruntami w dwóch wariantach; wnioskowanym przez powodów (uwzględniającym wskazane wyżej okoliczności co do przebiegu granic) oraz postulowanym przez pozwanego (w którym granica mających powstać działek przebiegałaby na północ od tej wnioskowanej przez powodów).

Następnie we wrześniu 2016 r. pozwany dokonał dalszego wyorania na tej umownej granicy - w kształcie klina mającego szerokość wynoszącą dalszych 1,5 metra przy granicy z działką nr (...) i stopniowo zmniejszającego się aż do miejsca zbiegnięcia się linii pierwotnego przebiegu umownej granicy ze wschodnią granicą działki nr (...).

(dowód: zeznania powoda C. M. przesłuchanego w charakterze strony k 29v-30 w zw. z płytą CD k 33, min. 09.35-44.54 w zw. z k 76v-77 w zw. z płytą CD k 79, min. 28.18-47.40; zeznania powódki H. M. przesłuchanej w charakterze strony k 30-30v w zw. z płytą CD k 33, min. 50.40-54.47 w zw. z k 77 w zw. z płytą CD k 79, min. 55.08-55.37; zeznania świadka R. M. k 44-44v w zw. z płytą CD k 46, min. 02.17-25.23; zeznania świadka G. Z. k 31 w zw. z płytą CD k 33, min. 01.21.57-01.36.34; zeznania świadka H. Litwy k 31-31v w zw. z płytą CD k 33, min. 01.37.18-01.41.35; zeznania świadka J. B. k 31v w zw. z płytą CD k 33, min. 01.43.33-01.58.55 oraz k 76-76v w zw. z płytą CD k 77, min. 03.17-17.17; zeznania świadka K. B. k 31v-32 w zw. z płytą CD k 33, min. 01.59.07-02.10.58; protokół rozprawy z 24.04.2017 r. w sprawie I Ns 2885/15 k 59-63; szkic k 37; materiał zdjęciowy k 12, 38, 64-66, 69, 74-75; mapa z ewidencji gruntów k 39; częściowe zeznania świadka J. N. k 52v w zw. z płytą CD k 55, min. 06. 49-20.26)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie przytoczonych wyżej dowodów, których prawdziwość i wiarygodność nie budzi wątpliwości.

Sąd dał wiarę zeznaniom powodów oraz zeznaniom świadków R. M., G. Z., H. Litwy, J. B. i K. B..

Sąd nie uznał za wiarygodne zeznań pozwanego H. D., jak również świadków G. D., M. D. i J. N., w części, a mianowicie co do tego, że fragmentów działki nr (...) używanych przez powodów i przez pozwanego nie oddzielała w 2016 r. miedza. W tym zakresie zeznania wskazanych osób są sprzeczne z zeznaniami powodów oraz świadków R. M., G. Z., H. Litwy, J. B., K. B., z których wynika, że w 2016 r. istniała miedza oddzielająca obydwie działki.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo jest zasadne i podlega uwzględnieniu.

Zgodnie z art. 344 § 1 k.c., przeciwko temu, kto samowolnie naruszył posiadanie, jak również przeciwko temu, na czyją korzyść naruszenie nastąpiło, przysługuje posiadaczowi roszczenie o przywrócenie stanu poprzedniego i o zaniechanie naruszeń.

Roszczenie to nie jest zależne od dobrej wiary posiadacza ani od zgodności posiadania ze stanem prawnym, chyba że prawomocne orzeczenie sądu lub innego powołanego do rozpoznawania spraw tego rodzaju organu państwowego stwierdziło, że stan posiadania powstały na skutek naruszenia jest zgodny z prawem; roszczenie to wygasa, jeżeli nie będzie dochodzone w ciągu roku od chwili naruszenia (art. 344 § 2 k.c.).

Istotą spraw posesoryjnych jest szybkie działanie dotychczasowego posiadacza i Sądu. Żądanie przywrócenia naruszonego posiadania nie jest żądaniem skierowanym do prawa, lecz dotyczy stanu faktycznego. Nie zmierza do pozbawienia naruszydźciela prawa posiadania rzeczy, lecz do odzyskania przez dotychczasowego posiadacza faktycznego władztwa nad rzeczą w związku z samowolą uprawnionego w realizowaniu przysługującego mu prawa do rzeczy. Jak wskazuje się powszechnie w piśmiennictwie, wyodrębnienie postępowania w sprawach o naruszenie posiadania służy zapewnieniu szybkiego, choć tymczasowego, rozstrzygnięcia Sądu w celu zachowania określonego stanu faktycznego, do czasu uregulowania w sposób zgodny z prawem kwestii spornych związanych z korzystaniem z rzeczy.

Ten cel realizowany jest przez znacznie ograniczony zakres badania Sądu w procesie posesoryjnym do ostatniego stanu posiadania i faktu jego naruszenia, przy jednoczesnym wyłączeniu rozpoznania samego prawa oraz dobrej wiary pozwanego, po myśli art. 478 k.p.c. (por. uchwała SN z 29.06.2016 r., III CZP 25/16, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 2003 r., IV CK 297/02; publ. LEX 558334).

Jak wynika z materiału dowodowego, w przedmiotowej sprawie doszło do naruszenia posiadania przez pozwanego części działki nr (...), w drodze dwóch zdarzeń:

- pierwszego - z marca 2016 r. w postaci wyorania części między dzielącej obydwie grunty przez ojca pozwanego na szerokość około 60 cm;
- drugiego - z września 2016 r., w postaci dalszego wyorania gruntu posiadanego przez powodów na szerokość wynoszącą 1,5 metra (w obu przypadkach szerokość podawana jest jako zaistniała u zbiegu wschodniej granicy działki nr (...) z działką nr (...)).

Tak więc w pierwszym przypadku mimo, iż to nie pozwany osobiście dokonał naruszenia, to nastąpiło ono na jego rzecz, zwiększając zakres posiadania pozwanego w sytuacji gdy w sprawie o zasiedzenie sporny stał się przebieg umownej granicy między działkami, z których korzystali jednocześnie z uwagi na fakt wniesienia powództwa przed upływem roku od dokonania obydwu naruszeń, doszło do przerwania biegu terminu prekluzyjnego do wygaśnięcia roszczeń przewidzianego w art. 344 § 2 k.c.

Żądanie powodów było precyzowane, lecz jedynie w celu dokładnego, „oznaczalnego” sposobu określenia spornej części gruntu. Jednakże jego zakres od początku był taki sam. Nie ma więc znaczenia fakt, iż w uzasadnieniu pozwu powołano się tylko na naruszenie posiadania z jesieni 2016 r., skoro w toku procesu podano i wykazano, iż pierwsze naruszenie posiadania miało miejsce jeszcze w marcu 2016 r.

Niezasadna jest argumentacja pozwanego podana w oparciu o art. 346 k.c., zgodnie z którym roszczenie o ochronę posiadania nie przysługuje w stosunkach pomiędzy współwłaścicielami tej samej rzeczy, jeżeli nie da się ustalić zakresu współposiadania. W przedmiotowej sprawie, jak wynika z materiału dowodowego, w ogóle nie miało miejsca współposiadanie w rozumieniu powołanego przepisu, zaś zakres posiadania każdej ze stron wyznaczała istniejąca jeszcze w marcu 2016 r. miedza.

W tym miejscu wskazać jeszcze należy, że uwzględniając powództwo opisano przedmiot naruszonego posiadania w odmienny sposób niż to wskazywano w pozwie i w dalszych pismach precyzujących żądanie pozwu (w szczególności pismo z 14.03.2017 r.), gdyż przyjęty w sentencji opis spornej części gruntu, jest bardziej czytelny i praktyczny dla potrzeb wykonania orzeczenia. Natomiast jest to jedynie inny sposób opisanie tego samego stanu rzeczy, o którym mowa w pozwie i pismach/szkicach go precyzujących.

Z uwagi na to, że Sąd dał wiarę zeznaniom strony powodowej oraz świadków R. M., G. Z., H. Litwy, J. B. i K. B., punktem odniesienia do umiejscowienia spornego klina w terenie, jest słupek/budka telefoniczna zaznaczona na szkicu sytuacyjnym sporządzonym przez powodów, dołączonym do pisma procesowego z 14.03. (...). zawierającego sprecyzowanie żądania (k. 37).

Zgodnie z art. 321 k.p.c. Sąd jest bowiem związany granicami żądania, co jednak nie oznacza, że jest także związany w sposób bezwzględny samym sformułowaniem zgłoszonego żądania. Jeżeli treść żądania sformułowana jest niewłaściwie, niewyraźnie lub nieprecyzyjnie Sąd może, a nawet ma obowiązek odpowiednio ją zmodyfikować, jednakże zgodnie z wolą powoda i w ramach podstawy faktycznej powództwa. Zachodzi bowiem obowiązek Sądu odpowiedniej modyfikacji żądania, jeżeli Sąd uzna je za nieprecyzyjne, niejasne lub nie nadające się do egzekucji. (porównaj między innymi postanowienie Sądu Najwyższego w sprawie IV CZ 55/14 z dnia 2 października 2014 r. i wyroki Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 1976 r. IV CR 525 i z dnia 28 czerwca 2007 r. IV CSK 115/07, nie publ.).

Z uwagi na powyższe orzeczono jak w punkcie **1.** wyroku.

O kosztach postępowania orzeczono w punkcie **2.** wyroku na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 98 § 3 k.p.c., zasądzając je od pozwanego solidarnie na rzecz powodów, przy czym na koszty te składają się wynagrodzenie dla adwokata w wysokości stawki minimalnej wynoszącej 320 zł, określonej w § 5 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1800), 17 zł opłaty od pełnomocnictwa i 200 zł opłaty od pozwu, razem 537 zł.

Zgodnie z art. 333 § 2 k.p.c. Sąd może nadać wyrokowi przy jego wydaniu rygor natychmiastowej wykonalności jeżeli uwzględni powództwo o naruszenie posiadania.

Podkreślić należy, iż zacytowana powyżej norma prawna, odnosząca między innymi do powództw o naruszenie posiadania, nie przewiduje żadnych dodatkowych przesłanek nadania wyrokowi rygoru natychmiastowej wykonalności. Nie wymaga nawet wniosku strony powodowej. Decyzja w tym przedmiocie pozostawiona jest wyłącznie uznaniu Sądu.

W przypadku spraw o naruszenie posiadania ustawodawca nie przewidział takich przesłanek, o jakich mowa w § 3 art. 333 k.p.c., w tym złożenia wniosku przez powoda.

W przypadku wyroków uwzględniających powództwo o naruszenie posiadania ewentualność nadania wyrokowi rygoru natychmiastowej wykonalności wynika z charakteru postępowania posesoryjnego, które powinno być postępowaniem szybkim i uproszczonym, o ograniczonym zakresie kognicji sądu. Także w tym przypadku decyzja, co do nadania wyrokowi rygoru natychmiastowej wykonalności, powinna być poprzedzona rozważeniem przez Sąd prawdopodobieństwa uchylenia bądź zmiany wyroku wskutek jego zaskarżenia.

W przedmiotowej sprawie istniała konieczność nadania wyrokowi rygoru natychmiastowej wykonalności. W ocenie Sądu, bowiem zasadność powództwa jest oczywista.

Nie może też być mowy o tym, żeby wskutek wykonania wyroku mogła wyniknąć dla pozwanego niepowetowana szkoda.

Mamy bowiem do czynienia z niewielkim fragmentem gruntu wykorzystywanego na cele roślinnej produkcji rolnej.

Ponadto, biorąc pod uwagę przedmiot sprawy, nie dojdzie, na skutek nadania, a w konsekwencji zrealizowania rygoru natychmiastowej wykonalności, do ryzyka powstania nieodwracalnych zmian.

Co więcej, jest to grunt rolny i zważywszy na porę roku, jest to –mając na względzie zasady doświadczenia życiowego – ostatni moment na wykonanie prac polowych.

Wobec tego orzeczono jak w pkt 3 wyroku.

SSR Katarzyna Porada – Łaska